La memòria a la Llotja - Mediterráneo - 27/12/2015

La ventana de la UJI UNA COLABORACIÓN DE LA JAUME I

La memòria a la Llotja

JUAN LUIS
Porcar Orihuela

El passat 19 de desembre la Llotja del Cànem va acollir les XIII Jornades de Memòria Històrica de Castelló, organitzades pel Grup per la Recerca de la Memòria Històrica de Castelló. Aquesta edició va estar dedicada a la fotografia de la memòria i va ser una mena de prolongació d'un dens programa d'activitats del nostre grup que va tenir com a inici i eix central l'exposició *Més de 10 anys de memòria* celebrada durant gran part del mes de novembre a la Seu de la Ciutat de la Universitat Jaume I.

Investigadors i historiadors com **Victoria Falcó**, **Virginia Espá**, **Sergi Bernal** i **Maria Folch** van analitzar la fotografia com a element visual que transmet informació històrica, i com a emotiu element de memòria personal i d'exigència de justícia i de reparació moral per part dels familiars de les víctimes del franquisme.

La utilització de la fotografia com a eina d'expressió de la recuperació de la memòria de les víctimes –transcendint l'àmbit privat per a arribar al seu vessant més públic–, i com a objecte de record amb tota la càrrega emotiva que açò implica, ha sigut una constant en els treballs de recerca històrica i d'història oral del nostre grup durant els seus dotze anys d'existència.

Les primeres jornades de memòria històrica organitzades pel Casal Popular en 2003 van significar el punt de trobada de persones de diferents edats, estudis i activitats professionals que van formar l'embrió del Grup per la Recerca de la Memòria Històrica de Castelló. Des d'un principi es va impulsar un treball en equip per la recuperació de la memòria entrant en contacte amb víctimes i familiars necessitats de saber, i al mateix temps d'explicar les seues experiències i drames, de ser escoltades, en moltes ocasions per primer vegada. Aquelles primeres jornades, primera ocasió en la qual es va debatre sobre repressió franquista i memòria de forma pública a la ciutat de Castelló, van anar seguides d'altres jornades anuals fins aquestes últimes, en les quals experts, investigadors, activitistes socials i de la memòria, van analitzar temes com la història oral, la repressió franquista, les dones i la memòria, la justícia de **Franco**, la literatura i el cinema memorialístic, l'educació a la Segona República i al Franquisme, la justícia transicional i les desaparicions forçades, entre altres.

Durant dotze anys, debats, conferències, jornades, accions públiques, homenatges i recerques han conformat una variada gamma d'activitats, totes elles tenint com a fil conductor comú i factor de cohesió del nostre grup, i la voluntat de ser un element de reivindicació i transformació social. La memòria rescata la veu dels grups marginats socialment i políticament en la nostra comunitat, i el deute històric cap a aqueixos grups –en el nostre cas les víctimes de la guerra civil i del franquisme–, es materialitza amb la mirada fixada en la víctima, en el deure de reparació, record, memòria i justícia; una justícia que necessàriament ha de tenir memòria, perquè aquesta li dóna sentit i naturalesa, li fa tornar la mirada cap al dany causat, cap a les injustícies encara que aquestes hagen prescrit, i reconèixer un deute no reparable amb les víctimes.

> La utilització de la foto com a eina d'expressió de la recuperació de la memòria de les víctimes, ha sigut una constant en els treballs de recerca

> La Jaume I ha participat i col•laborat activament en l'exposició 'Més de 10 anys de memòria' i en les jornades sobre memòria i fotografia

La Universitat Jaume I ha participat i col•laborat activament tant en l'exposició *Més de 10 anys de memòria* com en aquestes últimes jornades sobre memòria i fotografia. També ho ha vingut fent durant anys en diverses activitats del grup com a congressos i exposicions que s'han realitzat de forma conjunta o per a les quals ha cedit les seues instal•lacions. Fidel als principis i valors que proclama en els seus estatuts com són l'humanisme, la tradició del pensament europeu, el compromís social i la solidaritat, el respecte a la diversitat i la igualtat, i el treball per la pau, compartits també pel nostre grup, és important que activitats com aquestes jornades servisquen per a enfortir accions interrelacionades entre el món acadèmic i el teixit social de Castelló, amb l'objectiu de pensar i construir el nostre temps amb una sèrie de referents basats en la tolerància i els drets humans, amb una lògica diferent a aquella que ens va portar com a societat fa quasi 80 anys a la violència i la intransigència, que ara la memòria denuncia i rescata de l'oblit.

***Grup per la Recerca de la Memòria Històrica de Castelló**

